

Kard Aladár:

Túlélésem alkalmából követtem el ezt a kósza publikációt

GONDOLATOK A KÓRHÁZBÓL

KISKÖZÖSSÉGEK – CHAMBERLAIN SZINDRÓMA

A kórházi kezelés szüneteit kihasználva elismeréssel futottam át weblapunk újabb publikációit. Továbbra is magas színvonalon jelennek meg egymástól esetenként alapvetően különböző világnézetet, életfelfogást tükröző állásfoglalások, - és ez így is van rendjén. Az persze már némileg hervasztó felismerés, hogy ilyen ideális, együttműködő harmónia csak kisközösségekben tud kialakulni, ahol a tagok a rendszeres együttlétek során szerzett személyes benyomásaik alapján elismerik vitapartnereik emberi kvalitásait, az ellenérveket nem csúfítják az intolerancia szülte, ízléstelen, személyeskedő gyalázkodások.. És - mindenek életben tartásához, animálásához szükséges egy hivatott szervező, aki ernyedetlen igyekezettel működteti az együttest. Nekünk, szerencsére, adatott ilyen. A közösség létszámának növekedésével aztán egyre halványul a kölcsönös elismerésen alapuló tolerancia és egyre erősebben eluralkodik a fajunk evolúciójának jelen szakaszára különösen jellemző, könyörtelen hatalmi gyürközés. Ezt látjuk a világban, - de! spes non confundit, a remény lángja még ott pislákol kisközösségek millióiban.

Maradék erőmmel igyekszem követni apokaliptikus világunk kiszámíthatatlanul változó eseményeit, de végső soron mindig a “sárkányfog vetemény” (=homo sapiens) elszomorítóan reménytelen alaptulajdonságaira ébresztenek a napi hírek. Elemzők, kutatók serege világszerte igyekszik magyarázni, indokolni, netán megjósolni a gyűlöletvezérelt tömegek által elkövetett rémségeket, de nagy többségük megragad a tények felszíni bírálatánál, - kedvenc hasonlatom szerint a gyomirtást a gyorsan újránövő szirmoknál kezdi.

Kedvelt fordulat a hatalom pillanatnyi birtokosainak személyi felelősségre vonása megfélemlítve a Tolsztoj által is megfogalmazott nézetről, miszerint a történelmet, a társadalmi fejlődést nem a felszínre kerülő személyek irányítják, ők valójában a kedvező alkalmat kihasználva kerülnek hatalmi pozícióba. (Ha Napoleon néhány hónappal előbb vagy később születik, maradt volna káplár és a történelem más vezetővel, alig változott formában folytatódik.) Herakleitosz szerint nem lehet kétszer ugyanabba a folyóba lépni, mégis aligha lehet észre nem venni a kísérteties pontossággal megisméltető eseményeket. Az egyik történelmi déjá vu most bontakozik ki előttünk alig egy évszázaddal az előző megvalósulás után.

Emlékezetes Chamberlain brit miniszterelnöknek a hestoni repülőtéren mondott beszéde (mell.), amelyben kijelentette, hogy Németország és Anglia között nem kerülhet sor soha többé háborúra.¹

---

¹ ([British Pathe newsreel](#). Archiválva 2006. december 6-i dátummal a [Wayback Machine](#)-ben, tartalmazza Chamberlain repülőtéri beszédét.)

Az [1938. szeptember 29-én](#) Bajorország fővárosában létrejött többoldalú nemzetközi megállapodással Csehszlovákiának a nyugati hatalmak részéről történt feláldozása sem akadályozhatta meg azonban a háború kitörését, sőt, inkább elősegítette azt. A müncheni egyezmény a megbékítés politikája kudarcának legjelentősebb példája. A stratégia nem állította meg Adolf Hitlert és a náciakat, akiknek eltökélt szándékuk volt a területhódítás és a háborúskodás.

A nyugati demokráciák eltérően reagáltak Hitler agressziójára: az USA érdekes módon akkor is izolacionista külpolitikát folytatott vagyis elzárkózott Európa gondjaitól azt üzenve, hogy Hitler az európaiak gondja. Franciaország súlyos gazdasági gondokkal küzdött és megmaradt pénzét a később teljesen hatástalannak bizonyult Maginot erőrendszerbe fektette. A német gazdaság mindenesetre a 30-as évekre talpra állt és Hitler 1932-es választási győzelmétől, majd 1933-as hatalomra kerülésétől kezdődően folyamatos erősödésbe kezdett. Közben a Führer sorra szegte meg a versaillesi béke pontjait (mint a demilitarizált zóna megszállása és a haderő-fejlesztés). A békében engedélyezett 100 ezres hadsereg helyett 1938/39-re egy 7 milliós hatalmas haderőt hozott létre. Amellett agresszív és terjeszkedő politikába kezdett: visszaszerezte a Saar-vidéket, bevonult a Rajna-övezetbe, csatlakozásra bírta és bekebelezte Ausztriát és szemet vetett Csehszlovákiára is. Kövessük ezt a folyamatot egy korunkbeli agresszív, terjeszkedő szekvencia példáján: Dél-Oszétia, Abházia, Transznisztria, Krim, Donbasz - és a folyamat mondeddig megállíthatatlannak bizonyult. A jelenkori felújítás kezdeményezője sem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni szándékai mérsékléséről. Imádkozzunk, hogy a békét jámbor módon óhajtó, de megalapozatlan reményeket melengető felek tehetetlensége következtében ez a történelmi párhuzam ne torkolljon az eredeti változattal azonos világégésbe.

Melléklet

[Neville Chamberlain](#) bemutatja a Hitler és ő maga által aláírt [angol-német nyilatkozatot \(határozatot\)](#), amely a békés módszerek melletti elkötelezettségről szól, [a Heston repülőtéren](#), Münchenből való visszatérésekor, 1938. szeptember 30-án.

Bp 2026 február